

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του στη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, θεσπίζεται ειδικό πλαίσιο για την προώθηση και ταχεία υλοποίηση επενδύσεων ιδιωτών, του Δημοσίου ή φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, στρατηγικής σημασίας για την εθνική οικονομία, ιδίως στους τομείς της βιομηχανίας, της ενέργειας, του τουρισμού, των μεταφορών και των επικοινωνιών, των υπηρεσιών υγείας, της διαχείρισης απορριμμάτων, της υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας. Ακόμη, καταργούνται οι σχετικές με τις ρυθμίσεις του παρόντος Νοσχ διατάξεις των άρθρων 9 -14 του ν. 3775/2009, δυνάμει των οποίων είχε θεσπισθεί διαδικασία ταχείας αδειοδότησης μεγάλων επενδύσεων με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Επενδύσεων, η οποία συνεστήθη με το άρθρο 13 του ν. 3049/2002.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με τις διατάξεις του υπό ψήφιση Νοσχ επιχειρείται η ενθάρρυνση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας, μέσω ρυθμίσεων οι οποίες διευκολύνουν την προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων και τη χρηματοδότηση της κατασκευής μεγάλων αναπτυξιακών έργων με τη δημιουργία σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος για τους ενδιαφερομένους. Στόχο του Νοσχ αποτελεί η ταχεία αδειοδότηση για επενδύσεις κεφαλαιώδους σημασίας, με γνώμονα τις εθνικές στρατηγικές, τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σχετικές προβλέψεις περιέχονται, εξ άλλου, και στο κείμενο του, αναρτηθέντος στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, Επικαιροποιημένου Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής της 6.8.2010

σχετικώς με τις Ενέργειες για τον τρίτο απολογισμό, οι οποίες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος του τέταρτου τριμήνου του 2010. Συγκεκριμένως, προβλέπεται η θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων στην υλοποίηση των δημοσίων έργων και των επενδυτικών σχεδίων εν γένει. Το νομοθετικό αυτό πλαίσιο θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να προβλέπει τη σύντμηση και την απλοποίηση των διαδικασιών που διέπουν τις δικαστικές προσφυγές σχετικώς με την ανάθεση συμβάσεων ή αποφάσεις απαλλοτριώσεων γης, των διαδικασιών για την ολοκλήρωση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων προκειμένου περί έργων υποδομής όπως και τη σύντμηση προθεσμιών για τη χορήγηση αδειών από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο στην Αθήνα [GREECE. Updated Memorandum of Understanding on Specific Economic Policy Conditionality, August 6, 2010. 2. Actions for the third review (to be completed by end Q4-2010). iv. Structural reforms. To raise the absorption rates of Structural and Cohesion Funds].

Το Νοσχ αποτελείται από εννέα (9) Κεφάλαια και είκοσι έξι (26) άρθρα.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1-5) καθορίζεται η έννοια του όρου «Στρατηγικές Επενδύσεις» καθώς και άλλων όρων οι οποίοι χρησιμοποιούνται στο Νοσχ (άρθρο 1). Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) και καθορίζονται η σύνθεση και οι αρμοδιότητές της (άρθρα 2 και 3). Επίσης, καθορίζονται τα κριτήρια τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την ένταξη των επενδυτικών προτάσεων στις Διαδικασίες Στρατηγικών Επενδύσεων (άρθρο 3) και τροποποιείται το άρθρο πρώτο του ν. 2372/1996 σχετικώς με τη σύσταση, τη λειτουργία και το καταστατικό της εταιρείας «Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε.» (ΕΛ.Κ.Ε. Α.Ε.), η οποία λαμβάνει την επωνυμία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «Invest in Greece S.A.» (άρθρο 4). Σημειώνεται ότι η εταιρεία «Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε.» είχε ήδη μετονομασθεί σε «Invest in Greece Α.Ε.»-«Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3775/2009, το οποίο καταργείται με την παρ. 3 του άρθρου 25 του προτεινόμενου Νοσχ.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 6-13) θεσπίζονται, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις σχετικώς με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων στρατηγικών επενδύσεων (άρθρο 6), παρέχεται εξουσιοδότηση για τη θέσπιση, με π.δ., παρεκκλίσεων από τους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης σε εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων χώρους και τη θέσπιση όρων και περιορισμών δόμησης σε γήπεδα εκτός σχεδίου και ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων και ορίων προϋφιστάμενων του έ-

τους 1923 οικισμών (άρθρο 7), παρέχεται εξουσιοδότηση για την παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας στους κυρίους έργων στρατηγικών επενδύσεων (άρθρο 8). Ακόμη θεσπίζονται ρυθμίσεις που αφορούν την επιτάχυνση των διαδικασιών αναγκαστικής απαλλοτριώσεως εκτάσεων για την εγκατάσταση των Στρατηγικών Επενδύσεων και των συνοδών έργων, με τη σύντηξη των προθεσμιών και την απλούστευση των διαδικασιών που αφορούν την κήρυξη και τη συντέλεση των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων (άρθρα 9 και 10), τη δικαστική προσβολή τους (άρθρο 11), καθώς και την εκτίμηση της αξίας των απαλλοτριούμενων ακινήτων (άρθρο 12), τη διόρθωση των κτηματολογικών στοιχείων και την αναγνώριση των δικαιούχων (άρθρο 13). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 14-16) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη διαδικασία ένταξης επενδυτικών προτάσεων που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 17-19) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον τρόπο και τη διαδικασία ένταξης και ανάθεσης των Δημόσιων Στρατηγικών Επενδύσεων (ΔΣΕ). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 20-21) θεσπίζονται ειδικές διατάξεις για τις ΔΣΕ, οι οποίες υλοποιούνται με ιδιωτική χρηματοδότηση, όσον αφορά τη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης των προσφορών των ενδιαφερομένων. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρο 22) θεσπίζεται προθεσμία δύο μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης εντός της οποίας οι αρμόδιες διοικητικές αρχές και υπηρεσίες υποχρεούνται να εκδώσουν όλες τις απαραίτητες γνωμοδοτήσεις και άδειες. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' (άρθρο 23) καθορίζεται το αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν Στρατηγικές Επενδύσεις. Ακόμη, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η' (άρθρο 24) θεσπίζεται η δυνατότητα κατάρτισης, μετά από απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., Ειδικών Σχεδίων Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης για τον ορθολογικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών υποδοχής των Στρατηγικών Επενδύσεων και των βοηθητικών και συνοδών έργων, τα οποία εγκρίνονται με π.δ., και ρυθμίζονται σχετικά θέματα. Τέλος, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ' (άρθρο 25-τελικές και μεταβατικές διατάξεις), προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα ένταξης εκκρεμών επενδύσεων στις διατάξεις του παρόντος και παρέχεται η δυνατότητα θέσπισης δια νόμου φορολογικών κινήτρων για την προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 1

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών Επενδύσεων παρέχει γραμματειακή υποστήριξη

στη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.). Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών Επενδύσεων συνεστήθη στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με το π.δ. 108/2010 (ΦΕΚ Α΄/5.11.2010), συμφώνως προς τις διατάξεις του οποίου έχει ως αρμοδιότητες τη συλλογή και την επεξεργασία στοιχείων για τη διαμόρφωση προτάσεων αναφορικός προς τον στρατηγικό σχεδιασμό των επενδύσεων και την παρακολούθηση της προόδου επενδυτικών προτάσεων.

2. Επί των άρθρων 2 παρ. 1 και 4

Στο κείμενο της παρ. 1 του άρθρου 2 όπως επίσης στο άρθρο πρώτο του άρθρου 4 του Νοχ αλλά και σε άρθρα του καταστατικού της Εταιρείας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (βλ. άρθρα 1.γ, 3 παρ. 1, 9 παρ. 4 και 5) γίνεται αναφορά στον «Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας». Σημειώνεται σχετικώς ότι εκκρεμεί, προς το παρόν, η μετονομασία του «Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας» σε «Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας».

3. Επί του άρθρου 4

Α. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας πρέπει, στο κείμενο του καταστατικού της εταιρείας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», να προστεθεί ο τίτλος «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄» πριν από την επικεφαλίδα «Άρθρο 1» και να διαγραφεί η αρίθμηση («1») της μοναδικής παραγράφου του άρθρου 4 του Νοχ.

Β. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο ορισμένες ρυθμίσεις, οι οποίες δεν αναφέρονται στην εσωτερική οργάνωση και λειτουργία της συνιστώμενης εταιρείας, αλλά τροποποιούν ή εισάγουν εξαιρέσεις από ισχύοντες κανόνες δικαίου, να μην συμπεριληφθούν στο καταστατικό της υπό σύσταση εταιρείας, αλλά να διατυπωθούν ως αυτοτελείς ρυθμίσεις εκτός του κειμένου του καταστατικού της. Αυτό ισχύει: (α) για το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 παρ. 2 (δ) του καταστατικού της εταιρείας το οποίο εισάγει τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του ν. 1892/1990, και (β) για το άρθρο 8 του καταστατικού της εταιρείας, το οποίο θεσπίζει διάφορες φοροαπαλλαγές υπέρ αυτής.

Γ. Συμφώνως προς την παρ. 1 του άρθρου 6 του καταστατικού της εταιρείας: «Η οικονομική διαχείριση της εταιρείας υπόκειται σε ετήσιο έλεγχο από τακτικούς ελεγκτές». Ο όρος «τακτικοί ελεγκτές» πρέπει, εν προκειμένω, να αντικατασταθεί από τον όρο «νόμιμοι ελεγκτές», συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 3693/2008 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ περί υποχρεωτικών ελέγχων των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και

83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου και άλλες διατάξεις».

Δ. Στην παρ. 2. β) του άρθρου 7 του καταστατικού της εταιρείας γίνεται παραπομπή δις στο «άρθρο 6 του παρόντος», ενώ η παραπομπή πρέπει να γίνει στο άρθρο 5 του Νσχ.

Ε. Στην παρ. 4 του άρθρου 9 του καταστατικού της εταιρείας αναφέρεται ότι «(...)τα δε λοιπά τρία (3) μέλη τα οποία δεν εκλέγονται ή υποδεικνύονται σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, ορίζονται με κοινή απόφαση των δύο ως άνω Υπουργών.(...)». Εκ παραδρομής αναφέρεται η παρ. 4 του παρόντος άρθρου, ενώ πρόκειται περί της παρ. 5.

ΣΤ. Στην πρώτη περίοδο της παρ. 8 του άρθρου 9 του καταστατικού της εταιρείας ορίζεται ότι «Η εταιρεία εκπροσωπείται δικαστικά και εξώδικα από τον Πρόεδρο ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή ειδικώς εξουσιοδοτημένο για τη συγκεκριμένη περίπτωση πρόσωπο». Ακολούθως, στη δεύτερη περίοδο της ίδιας παραγράφου ορίζεται ότι «Η εταιρεία εκπροσωπείται στο Δικαστήριο, απέναντι σε κάθε Αρχή ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο από το Διοικητικό Συμβούλιο, που ενεργεί συλλογικά». Για λόγους νοηματικής αρτιότητας και ορθής εφαρμογής της διάταξης, χρήζει διευκρίνισης το ζήτημα της εκπροσώπησης της εταιρείας.

Ζ. Στην παρ. 3 του άρθρου 11 του καταστατικού της εταιρείας προβλέπεται ότι, για τη στελέχωσή της, μεταξύ άλλων, «Επιτρέπεται η απόσπαση στην εταιρεία υπαλλήλων από το δημόσιο τομέα, τις τράπεζες και τις θυγατρικές τους εταιρ[ε]ίες και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και από τον ιδιωτικό τομέα με ειδική συμφωνία».

Σχετικώς σημειώνεται ότι η απόσπαση συνιστά θεσμό του δημοσιούπαλληλικού δικαίου, ο οποίος αφορά τη μεταβολή της υπηρεσιακής κατάστασης της υπαλλήλου. Συνίσταται, ειδικότερα, στην προσωρινή απομάκρυνση υπαλλήλου από την υπηρεσιακή μονάδα στην οποία ανήκει η οργανική θέση την οποία αυτός κατέχει (δια τοποθετήσεως ή μετατεθέσεως) και την ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα, ενώ εξακολουθεί να ανήκει σε εκείνη από την οποία έχει αποσπασθεί. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία απόσπασης καθορίζονται από τον Υπαλληλικό Κώδικα και ειδικές διατάξεις (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο – Χ. Χρυσανθάκη, Βασικοί Θεσμοί Δημοσιούπαλληλικού Δικαίου, 2007, σελ. 115 και άρθρο 68 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»). Υπό το φως των ανωτέρω, αντί του όρου απόσπαση ως προς τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα, θα ήταν ενδεχομένως ορθότερη η χρήση προσήκουσας ορολογίας, όπως, επί παραδείγματι, «δανεισμός» (βλ. σχετικώς, Κ. Παπαδημητρίου, Η Προσωρινή Απασχόληση,

2007, σελ. 86-88, Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο, 2009, σελ. 322 επ. και Γ. Λεβέντη, Δανεισμός Εργαζομένων, ΕΕργΔ 2001, σελ. 1119-1122). Σκόπιμο θα ήταν, περαιτέρω, να διευκρινισθεί το περιεχόμενο του όρου ειδική συμφωνία, δυνάμει της οποίας δύνανται να απασχοληθούν εργαζόμενοι από τον ιδιωτικό τομέα στην εταιρεία και οι όροι της.

4. Επί των άρθρων 4 παρ. 1, 15 παρ. 1 και 16

Συμφώνως προς τις διατάξεις της παρ. 1. ε του καταστατικού της, η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» στο πλαίσιο του νόμου για την «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων», μεταξύ άλλων: (...) «εε) λειτουργεί ως υπηρεσία μίας στάσης (one-stop shop) λαμβάνοντας την ανέκκλητη εντολή από τους επενδυτές προκειμένου να προβεί σε όλες τις νόμιμες ενέργειες για την εμπρόθεσμη διεκπεραίωση των διαδικασιών έκδοσης των απαραίτητων αδειών προκειμένου να υλοποιηθούν οι επενδύσεις που έχουν ενταχθεί στη Διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, στστ) εισπράττει τη Διαχειριστική Αμοιβή Αξιολόγησης και τη Διαχειριστική Αμοιβή Προώθησης (...)». Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 α. και γ. προβλέπεται, μεταξύ άλλων ότι: «Μετά την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη της επένδυσης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων, ο επενδυτής καταθέτει στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» πλήρη φάκελο των δικαιολογητικών, που απαιτούνται κατά το νόμο για την έγκριση και έκδοση των σχετικών αδειών (...). Η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» υποχρεούται να προωθήσει το σχετικό φάκελο στις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την έκδοση των αδειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών». Επίσης, συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 16 του Νσχ: «(...) Το ποσό της Διαχειριστικής Αμοιβής Προώθησης και της εγγυητικής επιστολής υπολογίζεται βάσει του κόστους της επένδυσης σε ποσοστό 2%».

Υπό το φως των ανωτέρω, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον το δημιουργούμενο αποκλειστικό δικαίωμα στη διαχείριση του φακέλου της επένδυσης «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» συνάδει με το περιεχόμενο του άρθρου του άρθρου 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 86 της ΣΕΚ) όπως έχει ερμηνευθεί από τις αποφάσεις του Δ.Ε.Κ., συμφώνως προς το οποίο: «1. Τα κράτη μέλη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα αντίθετα προς τους κανόνες των Συνθηκών, ιδίως προς εκείνους των άρθρων 18 και 101 μέχρι και 109, ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα. 2. Οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονο-

πωλίου υπόκεινται στους κανόνες των Συνθηκών ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί. Η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν πρέπει να επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο προς το συμφέρον της Ένωσης (...)» (βλ. σχετικώς Α. Πλιάκο, Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΙΙ, Περί Ελευθεριών, 2006, σελ. 230 επ. και Β. Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, 2003, σελ. 737-753).

5. Επί των άρθρων 4, 14 παρ. 4 εδ. γ', 18 παρ. 1 εδ. δ' και 2, και 19 παρ. 3 (α) και 7

Συμφώνως προς τις προτεινόμενες διατάξεις:

-Η α.ε., υπό την επωνυμία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», «Υποβάλλει ετήσια έκθεση προόδου στη Βουλή των Ελλήνων των υπαχθέντων [εκ παραδρομής δεν αναφέρεται ο ορθός τύπος, δηλαδή «των υπαχθεισών»] στρατηγικών επενδύσεων στη διαδικασία του παρόντος νόμου» [παρ. 1. ε. ηη) του καταστατικού της εταιρείας στο άρθρο 4 του προτεινόμενου Νοχ].

-«Με πρωτοβουλία του Υπουργού Επικρατείας, η απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων θα κυρώνεται από τη Βουλή εφόσον το απαιτεί ο νόμος, ιδίως στις περιπτώσεις σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα ή θα ενημερώνεται η Βουλή για τη σχετική ένταξη, ιδίως σε περιπτώσεις ιδιωτικών επενδύσεων» (άρθρο 14 παρ. 4, εδ. γ').

-«Στην περίπτωση αυτή [διακρατικής συμφωνίας, με την οποία ανατίθεται, κατά περίπτωση, Δημόσια Στρατηγική Επένδυση] θα προηγείται ενημέρωση της οικείας επιτροπής της Βουλής προ της καταρτίσεώς της» (άρθρο 18 παρ. 1 εδ. δ').

-«Η απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων ορίζει ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης του έργου ή της υπηρεσίας που εντάσσεται στη διαδικασία και προβλέπει την κύρωση της τελικής σύμβασης ανάθεσης από τη Βουλή. Με πρωτοβουλία του Υπουργού Επικρατείας ενημερώνεται ειδικά η Βουλή για την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων» (άρθρο 18 παρ. 2).

-«Η Διακήρυξη: (α) περιγράφει, μεταξύ άλλων και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, αναλυτικά: [...] τις διαδικασίες ανάθεσης και, εφόσον τούτο προβλέπεται στην απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., τις διαδικασίες κύρωσης της ανάθεσης από τη Βουλή

[...]» [άρθρο 19 παρ. 3 (α)].

Συμφώνως προς το άρθρο 65 παρ. 1 του Συντάγματος, η Βουλή των Ελλήνων «ορίζει τον τρόπο της ελεύθερης και δημοκρατικής λειτουργίας της με Κανονισμό, που ψηφίζεται από την Ολομέλεια κατά το άρθρο 76 και δημοσιεύεται με παραγγελία του Προέδρου της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Η αυτονομία της Βουλής εκδηλώνεται με την αρμοδιότητά της να θεσπίζει, να τροποποιεί, να συμπληρώνει και να ερμηνεύει αυθεντικώς τον Κανονισμό της, χωρίς τη σύμπραξη της εκτελεστικής εξουσίας. Ζητήματα, επομένως, για τα οποία το Σύνταγμα θεσπίζει αποκλειστική αρμοδιότητα του Κανονισμού της Βουλής, δεν μπορούν να ρυθμισθούν με νόμο, όπως και αντιστρόφως, ζητήματα για τα οποία το Σύνταγμα θεσπίζει αποκλειστική αρμοδιότητα του νόμου, δεν μπορεί να ρυθμίσει ο Κανονισμός της Βουλής (βλ. Κ. Μαυριά, *Συνταγματικό Δίκαιο*, 2005, σελ. 270-271, Φ. Σπυρόπουλο, *Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο*, 2006, σελ. 105, Ευ. Βενιζέλο, *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, 2008, σελ. 185, Αθ. Ράϊκο, *Συνταγματικό Δίκαιο*, τ. Ι, τεύχ. Α', 2009, σελ. 212-215).

Υπό το φως των ανωτέρω, παρατηρείται ότι:

α) οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του καταστατικού της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (βλ. άρθρο πρώτο του ν. 2372/1996 το οποίο τροποποιείται δια της παρ. 1 του άρθρου 4 του προτεινόμενου Νσχ), περί υποβολής ετήσιας έκθεσης προόδου στη Βουλή των Ελλήνων των υπαχθεισών στρατηγικών επενδύσεων στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων, του άρθρου 14 παρ. 4 εδ. γ', περί ενημέρωσης της Βουλής για την ένταξη στη ΔΣΕ, ιδίως, ιδιωτικών επενδύσεων, με πρωτοβουλία του Υπουργού Επικρατείας, του άρθρου 18 παρ. 1 εδ. δ', περί ενημέρωσης της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής πριν από την κατάρτιση διακρατικής συμφωνίας για ΔΣΕ, και του άρθρου 18 παρ. 2, περί ενημέρωσης της Βουλής για την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. για την ένταξη επενδυτικής πρότασης στη ΣΔΕ, αφορούν την ενημέρωση της Βουλής ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, αυτονόητη υπό τους όρους λειτουργίας του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος (βλ. ιδίως άρθρο 32 παρ. 9 ΚτΒ. Βλ. και σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και του ΚτΒ περί κοινοβουλευτικού ελέγχου), και

β) η διάταξη του άρθρου 14 παρ. 4 εδ. γ' περί κύρωσης από τη Βουλή της απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε., με την οποία εντάσσεται επενδυτική πρόταση στη Δ.Σ.Ε., εφόσον το απαιτεί ο νόμος, ιδίως στις περιπτώσεις σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, η διάταξη της παρ. 2 του 18, με την οποία ορίζεται ότι η απόφαση ένταξης επενδυτικής πρότασης στη Δ.Σ.Ε. από τη Δ.Ε.Σ.Ε. περιλαμβάνει την κύρωση από τη Βουλή της τελικής σύμβασης ανάθεσης, όπως και η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 19, δυνάμει της οποίας, μεταξύ

των στοιχείων του περιεχομένου της Διακήρυξης, περιλαμβάνεται η περιγραφή των διαδικασιών κύρωσης από τη Βουλή της ανάθεσης ορισμένου έργου, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., αναφέρονται στη νομική υποχρέωση του αρμόδιου υπουργού να ασκήσει νομοθετική πρωτοβουλία ενώπιον της Βουλής δυνάμει διάταξης του αντίστοιχου νόμου.

6. Επί του άρθρου 5 παρ. 1

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι, με απόφαση της εταιρείας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου με χρηματοοικονομικούς, νομικούς, τεχνικούς και άλλους εξειδικευμένους συμβούλους. Περαιτέρω ορίζεται ότι οι συμβάσεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 («Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου»). Η εν λόγω διάταξη του π.δ. 774/1980 αφορά την υποχρεωτική διενέργεια προληπτικού ελέγχου των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας που συνάπτονται από το Δημόσιο, τα ν.π.δ.δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς για την προμήθεια αγαθών, την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών.

Συμφώνως προς το άρθρο 98 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος, στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει «ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει». Με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 27 του ν. 3310/2005 ορίζεται ότι ο προβλεπόμενος από τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 (όπως αυτή προστέθηκε με την πρώτη περίοδο του άρθρου 15 του ν. 2145/1993 και ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 2741/1999 και την τροποποίησή της από το άρθρο 2 του ν. 3060/2002 και το άρθρο 9 του ν. 3090/2002), έλεγχος νομιμότητας επί των συμβάσεων προμήθειας αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικώς, πριν από τη σύναψή τους, από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη τους υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ. Έχει κριθεί ότι στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται συμβάσεις στις οποίες συμβαλλόμενο είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, όπως τα ν.π.δ.δ. και οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί, ανεξαρτήτως της ειδικότερης νομικής τους μορφής (βλ. Πράξη ΕΣ 10/2007 Τμήμα VI, 129/2007 Τμήμα VI.). «Η ευρεία αυτή ερμηνεία της διάταξης συνάδει προς το σκοπό του συντακτικού νομοθέτη, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της νομιμότητας και της διαφάνειας στη συμβατική δρα-

στηριότητα του δημόσιου τομέα, από την οποία πηγάζουν σημαντικές οικονομικές υποχρεώσεις εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή των κατ' ιδίαν προϋπολογισμών των συμβαλλόμενων νομικών προσώπων» (Πράξη ΕΣ 10/2007 Τμήμα VI).

Υπ' αυτή την έννοια, και με βάση και την αρχή της διαφάνειας, μόνο περιορισμένου οικονομικού εύρους συμβάσεις μπορούν να εξαιρούνται από τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τη διασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων του κοινοτικού δικαίου ως προς τη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. Ελ. Τροβά, Το Ελεγκτικό Συνέδριο και η διασφάλιση της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις, στον Τιμητικό Τόμο για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Διαφάνεια και Ανεξαρτησία στον έλεγχο του δημοσίου χρήματος, 2004, σελ. 974). Συνεπώς, στον ως άνω έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγεται κάθε γραπτή συμφωνία εκτέλεσης έργου, προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών μεγάλης οικονομικής αξίας, η οποία, μάλιστα, όπως έχει υποστηριχθεί, συνάπτεται είτε μεταξύ δημόσιων αρχών, όπως είναι το κράτος, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γενικώς οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου κ.λπ. κατά τα ανωτέρω, είτε μεταξύ δημόσιων αρχών αφενός και ιδιωτών αφετέρου (βλ. Απ. Γέροντα σε Απ. Γέροντα/Σ. Λύτρα/Π. Παυλόπουλο/Γλ. Σιούτη/Σ. Φλογαίτη, Διοικητικό Δίκαιο, 2004, σελ. 303-304 και τον ίδιο, Ο προληπτικός έλεγχος των δημόσιων συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, στον Τιμητικό Τόμο για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπ. π., σελ. 67). (Βλ., σχετικώς, και παρατήρηση υπ' αριθμ. 6.ββ) στην από 22-10-2010 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής των Ελλήνων επί του Νοσχ «Αναδιάρθρωση, εξυγίανση και ανάπτυξη του ομίλου ΟΣΕ και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και άλλες διατάξεις για το σιδηροδρομικό τομέα»).

Βάσει των ανωτέρω, μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεις (με προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνουσα το ποσό του 1.000.000,00 ευρώ, κατά τα ανωτέρω), που ενδέχεται να συναφθούν βάσει της προτεινόμενης διάταξης από την εταιρεία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», δεν δύναται να εξαιρεθούν από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου του άρθρου 98 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος.

Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι συμφώνως προς την παρ. 9 του άρθρου 32 του Κανονισμού της Βουλής: «Κάθε διαρκής επιτροπή ενημερώνεται πριν από τη σύναψη της για κάθε δημόσια σύμβαση έργου, υπηρεσιών, προμηθειών καθώς και για κάθε σύμβαση που αφορά σε αγορά, εκποίηση ή εκμετάλλευση ακινήτων, που συνάπτεται από Υπουργεία της αρμοδιότητας της ή από εποπτευόμενα από αυτά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, των οποίων τη διοίκηση ορίζει το Ελληνικό Δημόσιο, και δημόσιες επιχειρήσεις ή οργα-

νισμούς, επί των οποίων εφαρμόζεται το άρθρο 49Α, εφόσον το ύψος αυτής υπερβαίνει το ποσό των είκοσι εκατομμυρίων ευρώ. Για το σκοπό αυτόν, ο αρμόδιος Υπουργός ή φορέας υποβάλλει σχετικό φάκελο (...).

7. Επί των άρθρων 6 και 22 παρ. 1

Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 22 ορίζεται ότι «Με την επιφύλαξη ειδικής διαφορετικής ρύθμισης, όπου σύμφωνα με τον παρόντα νόμο απαιτείται η σύμπραξη διοικητικών αρχών, η σχετική διοικητική διαδικασία ολοκληρώνεται και οι αναγκαίες γνώμες και άδειες για την εκτέλεση των έργων, ιδίως σε σχέση με χωροταξικές και περιβαλλοντικές άδειες, συνοδὰ και βοηθητικά έργα και έργα σύνδεσης, εκδίδονται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών. Η προθεσμία αρχίζει από την υποβολή σχετικής αίτησης από την "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." στην αρμόδια υπηρεσία. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής τεκμαίρεται ότι η άδεια που έχει ζητηθεί έχει δοθεί σύμφωνα με τη σχετική αίτηση».

Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, «Οι ανωτέρω ρυθμίσεις έχουν ως σκοπό την αποφυγή της μεγάλης ταλαιπωρίας των επενδυτών στα γραφεία των αρμοδίων υπηρεσιών, της αυθαιρεσίας των υπαλλήλων τους και ως εκ τούτου των τεράστιων για τις επενδύσεις καθυστερήσεων».

Σχετικώς σημειώνεται ότι παλαιότερη διάταξη (άρθρο 4 παρ. 9 τρίτο εδάφιο του ν. 1650/1986), από τη διατύπωση της οποίας συναγόταν ότι η σιωπή της διοίκησης δημιουργούσε τεκμήριο έγκρισης της αδείας, κατ' αντιστροφή του σχετικού γενικού κανόνα του διοικητικού δικαίου, συμφώνως προς τον οποίο από τη σιωπή της Διοίκησης τεκμαίρεται σιωπηρή άρνησή της, είχε δεχθεί την κριτική της θεωρίας, με το σκεπτικό ότι η σιωπηρή έγκριση δεν συνάδει προς τις συνταγματικές διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος, η δε έγκριση πρέπει να παρέχεται μόνο με ρητή θετική πράξη [βλ. Αν. Τάχο, Δίκαιο προστασίας του περιβάλλοντος, 2006, σελ. 277-278. Βλ. και την από 11-3-2002 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νοχ «Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ν. 3010/2002)]. Κριτική έχει δεχθεί και η ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 4 παρ. 9 περ. γ του ν. 1650/1986, συμφώνως προς την οποία, έγκριση των περιβαλλοντικών όρων μπορεί να χορηγηθεί και χωρίς τις γνωμοδοτήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και φορέων, μετά από την άπρακτη πάροδο των προθεσμιών εντός των οποίων οι ανωτέρω οφείλουν να απαντήσουν, ως μη συνάδουσα προς τις, σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος, αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης (βλ. Αν. Τάχο, ό.π., σελ. 283, 295).

Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι «ειδική διαφορετική ρύθμιση», κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 22, ως προς την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, περιλαμβάνεται στο άρθρο 6 παρ. 1, συμφώνως προς το οποίο «Για την πραγματοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων απαιτείται η προηγούμενη Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, που χορηγείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών. [...] Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α΄)». Σχετικώς έχει κριθεί ότι, και μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας από την υποβολή των δικαιολογητικών περί Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, «η Διοίκηση δεν κωλύεται, εν πάση περιπτώσει, να εκδώσει μεταγενεστέρως πράξη εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων κατασκευής και λειτουργίας έργου ή δραστηριότητας, με την οποία μπορεί να επιβληθούν και όροι διαφορετικοί από τους προβλεπόμενους στην υποβληθείσα από τον ενδιαφερόμενο μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αν κριθεί αιτιολογημένα ότι οι επιβαλλόμενοι αυτοί όροι είναι απαραίτητοι για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις του έργου ή της δραστηριότητας» (βλ. ΣΤΕ 3635/2003, επί του άρθρου 4 παρ. 9 περ. α του ν. 1650/1986, προ της τροποποίησής του από τον ν. 3010/2002. Ομοίως, ΣΤΕ 2310/2006, επί της ισχύουσας μορφής της ανωτέρω διάταξης). Συνεπώς, από την άπρακτη παρέλευση της σχετικής προθεσμίας δεν μπορεί να συναχθεί τεκμήριο έγκρισης και, κατ' επέκταση, η Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων εξαιρείται του πεδίου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 22.

8. Επί του άρθρου 7 παρ. 3.

Α. Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Οι όροι και περιορισμοί δόμησης για την πραγματοποίηση στρατηγικών επενδύσεων σε γήπεδα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων, εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, και των στερούμενων σχεδίου προγενέστερου του έτους 1923 οικισμ[ών], καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, και προηγούμενη γνώμη του οικείου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΣΧΟΠ) κατόπιν αίτησης του Φορέα Πραγματοποίησης».

Σημειώνεται ότι, για τις περιοχές που στερούνται εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, ισχύει, καταρχήν, ο κανόνας της ελεύθερης χρήσης γης, ο οποίος όμως κάμπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις για περιβαλλοντικούς, χωροταξικούς και πολεοδομικούς λόγους (βλ., αναλυτικώς, Δ. Μέλισσα, Οι χρήσεις γης, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και η Ζώνη Οικιστικού ελέγχου, 2010,

σελ. 17 επ., 39-40, 101 επ., Ι. Μαθιουδάκη, Συνταγματικοί και λοιποί φραγμοί κατά τον καθορισμό και τη μεταβολή χρήσεων γης, Νόμος+Φύση, 2008). Οι γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων που βρίσκονται εκτός σχεδίων πόλεων ή ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923, οι οποίοι στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου, ή ορίων οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων καθορίζονται στον Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (π.δ. της 14/27.7.1999, εφεξής Κ.Β.Π.Ν.), ειδικότερα στο άρθρο του 162 (με το οποίο κωδικοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 17 του ν.δ. 17.7./16.8.1923 και 1 του π.δ. 24/31.5.1985), εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά για κάθε περιοχή από ειδικές διατάξεις, ενώ για ορισμένες κατηγορίες κτηρίων ισχύουν ειδικές διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα (άρθρα 163-180) (βλ., αναλυτικώς, Δ. Χριστοφιλόπουλο, Δόμηση εκτός σχεδίου πόλεως, 2007, σελ. 25 επ. και 39 επ.).

Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται, σχετικώς, ότι «[...] βάσει των εξουσιοδοτικών διατάξεων των άρθρων 9, 10 παρ. 2, 14 και 17 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, είναι δυνατή η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων για τον καθορισμό ειδικών χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δομήσεως τόσο σε περιοχές εντός σχεδίου πόλεως, όσο και σε περιοχές εκτός σχεδίου, όταν ο καθορισμός αυτός κρίνεται εν όψει τοπικών ή ειδικών συνθηκών απαραίτητος, ιδίως όταν οι συγκεκριμένες πολεοδομικές ρυθμίσεις υπαγορεύονται από την ανάγκη έγκαιρης επεμβάσεως προς προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ή έλεγχο της οικοδομικής δραστηριότητας (ΣτΕ 696/1986 Ολομ.). Το κύρος των κανονιστικών αυτών διαταγμάτων ελέγχεται παρεμπιπτόντως» (533, 534, 535/2003 ΣτΕ [ΟΛ]). Αναλυτικότερα, «(...) από τις διατάξεις που ρυθμίζουν τους όρους και προϋποθέσεις δόμησης γηπέδων σε εκτός σχεδίου πόλεως περιοχές, ερμηνευόμενες εν όψει των ορισμών του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο αναφέρεται στην προσήκουσα διαμόρφωση, ανάπτυξη, πολεοδόμηση και επέκταση των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης, συνάγεται ότι ο νομοθέτης, κοινός και συνταγματικός, επιχειρεί, από πλευράς δυνατότητας δομήσεως, μία θεμελιώδη διαφοροποίηση μεταξύ των περιοχών των αναπτυσσομένων με βάση οργανωμένο πολεοδομικό σχέδιο οικισμών και των εκτός σχεδίου περιοχών, οι οποίες δεν έχουν ως προορισμό, κατ' αρχήν, την δόμηση, αλλά την γεωργική ή δασοπονική εκμετάλλευση καθώς και την αναψυχή του κοινού (ΣτΕ Ολομ. 3135/2002 κ.ά.). Στην μεν πρώτη κατηγορία περιοχών, που προορίζονται προς δόμηση, αυτή επιτρέπεται με μόνη προϋπόθεση την τήρηση των ορισμών του σχεδίου πόλεως και των όρων και περιορισμών δομήσεως που το συνοδεύουν. Στην

δεύτερη, όμως, κατηγορία περιοχών, εν όψει του ότι δεν είναι δυνατόν, από την φύση τους και την έλλειψη πολεοδομικής οργανώσεώς τους, να εξασφαλισθεί η τήρηση των κατά τα ανωτέρω συνταγματικών σκοπών, η δόμηση μόνον κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, δυνάμενη και να απαγορεύεται εν όλω ή εν μέρει ή να επιτρέπεται υπό ιδιαίτερως αυστηρούς όρους και περιορισμούς, προσαρμοσμένους στην ιδιαίτερη φύση κάθε περιοχής (ΣΤΕ 2657/2007)(...)» (ΣΤΕ 806/2010 παραπεμπτική στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος).

Σημειώνεται τέλος, ότι, μεταξύ των ρυθμίσεων για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό στο Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) (αρ. Αποφ. 6877/4872, ΦΕΚ Α' 128/3.7.2008), αναφέρεται ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης, μέσω επεμβάσεων, όπως σχεδιαστικές ρυθμίσεις, κατά προτεραιότητα, στις κρίσιμες περιοχές του εξωαστικού χώρου, ή προσδιορισμός ευρύτερων ζωνών στις οποίες θα επιτρέπεται η χωροθέτηση οχλουσών χρήσεων, έτσι ώστε να απαγορευθεί η διάχυση τους σε όλο τον χώρο, ή προσδιορισμός ζωνών προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του τοπίου, στις οποίες θα περιορίζεται ή/και θα απαγορεύεται η δυνατότητα δόμησης, ή δημιουργία ζωνών ανάπτυξης οργανωμένης οικιστικής, παραγωγικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης (ΒΕΠΕ, ΠΟΤΑ, ΠΟΑΠΔ, ΠΕΡΠΟ κ.λπ.) ή επιβολή περιορισμών στη δόμηση, τη χρήση και την κατάτμηση γηπέδων, όπως εξειδικεύονται στα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια για τη Βιομηχανία, τον Τουρισμό, τον Ορεινό και τον Παράκτιο χώρο (άρθρο 12). Περαιτέρω, δια του ΓΠΧΣΑΑ, επιδιώκεται, ειδικώς, αφενός ως προς τις υποδομές παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας, η αποφυγή της διέλευσης των δικτύων μεταφοράς από αρχαιολογικούς χώρους και, κατά το δυνατόν, από περιοχές του Δικτύου Φύση (NATURA) 2000 και προστατευόμενα τοπία [άρθρο 6.Β.Β.1. (ε)], αφετέρου ως προς τις νέες βιομηχανικές μονάδες, η συγκέντρωσή τους σε οργανωμένους υποδοχείς, σε κατάλληλες θέσεις (άρθρο 7Β), κατά τρίτον δε ως προς τον τουρισμό, ο περιορισμός της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές (NATURA, ορεινό χώρο, μικρά νησιά με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης) (άρθρο 7.Γ). Καθορίζονται, παραλλήλως, περιοχές προτεραιότητας φυσικού πλούτου (άρθρο 10 παρ. 1) και ορίζονται κατευθύνσεις για την προστασία του τοπίου και της υπαίθρου από την άναρχη οικιστική ανάπτυξη, για την αντιμετώπιση της οποίας προτείνεται, μεταξύ άλλων, περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης και ενίσχυση της συγκέντρωσης νέων παραγωγικών μονάδων σε οργανωμένους υποδοχείς, κατά το άρθρο του 12 [βλ. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου

Ανάπτυξης για της Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) (ΦΕΚ 2464Β' /3.12.2008), Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΦΕΚ 151 ΑΑΠ/13.4.2009) και Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 1138Β' /11.6.2009)].

Β. Για λόγους πληρότητας, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αντικατασταθεί η φράση «και των στερούμενων σχεδίου προγενέστερου του έτους 1923 οικισμοί» ως εξής: «και εκτός ορίων οικισμών υφιστάμενων προ του έτους 1923 οι οποίοι στερούνται σχεδίου».

9. Επί του άρθρου 8 παρ. 2

Στην προτεινόμενη διάταξη, εκ παραδρομής, γίνεται παραπομπή στο άρθρο 25, ενώ πρόκειται περί του άρθρου 24 του Νσχ.

10. Επί του άρθρου 10

Α. Κατά την παρ. 6 του προς ψήφιση άρθρου, «Αν ο αριθμός των εικαζόμενων ιδιοκτητών και εμπράγματων δικαιούχων είναι μεγαλύτερος από πενήντα (50), περίληψη της απαλλοτριωτικής πράξης της παραγράφου 2, με μνεία του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο δημοσιεύθηκε, καθώς και αναφορά στην τοποθεσία και κτηματική περιοχή των απαλλοτριούμενων, δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες ευρείας κυκλοφορίας εφημερίδες των Αθηνών ή του νομού όπου γίνεται η απαλλοτρίωση, σε δύο συνεχόμενα ημερήσια φύλλα τους, καθώς και στο διαδίκτυο. Η πράξη κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον δήμαρχο και τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα της κτηματικής περιοχής όπου βρίσκονται τα απαλλοτριούμενα ακίνητα (...). Η τήρηση των παραπάνω διατυπώσεων επέχει θέση ατομικής γνωστοποίησης της απαλλοτριωτικής πράξης, για καθέναν που αξιώνει δικαιώματα στα απαλλοτριούμενα ακίνητα».

Έχει κριθεί ότι «το άρθρο 17 του Συντάγματος, επιτρέποντας την στέρηση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της ιδιοκτησίας μόνον υπό τις προϋποθέσεις που αυτό τάσσει, επιβάλλει, κατά την έννοιά του, στην Διοίκηση την κοινοποίηση της ίδιας της απαλλοτριωτικής πράξεως στον θιγόμενο ιδιοκτήτη ώστε να εξασφαλίζεται έτσι πλήρης γνώση τούτου περί αυτής. Κατ' εξαίρεση, όταν η Διοίκηση, αντί της απαλλοτριωτικής πράξεως, κοινοποιήσει προς τον θιγόμενο ιδιοκτήτη άλλο έγγραφο, όπου επαναλαμβάνεται το περιεχόμενο της απαλλοτριωτικής πράξεως, όπως π.χ. αίτηση για καθορισμό τιμής μονάδος, η κοινοποίηση του εγγράφου αυτού επέχει θέση κοινοποίησης της απαλλοτριωτικής πράξεως που εξασφαλίζει την πλήρη γνώση του ιδιοκτήτη με αποτέλεσμα να κινείται έκτοτε η προθεσμία

προς άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως» (ΣΤΕ 67/2003, ΕΔΚΑ 2003, σελ. 771). Ερωτάται, κατά συνέπεια, εάν οι προτεινόμενοι τρόποι δημοσιότητας της πράξης κήρυξης της απαλλοτριώσης ανταποκρίνονται πλήρως στην, κατά τα ανωτέρω, συνταγματική προστασία του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

Β. Κατά την παρ. 8 του προς ψήφιση άρθρου, «Στην περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης για την πραγματοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων και των βοηθητικών και συνοδών έργων τους για τις οποίες κηρύσσονται οι απαλλοτριώσεις, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7α του ν. 2882/2001, η συντέλεση της απαλλοτριώσης επέρχεται μόνο με την παρακατάθεση ή καταβολή αποζημίωσης χωρίς να απαιτείται δημοσίευση της σχετικής ειδοποίησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μπορεί επίσης να επιτρέπεται με ειδική απόφαση του Εφετείου που δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 19 του ν. 2882/2001 ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τη δαπάνη της απαλλοτριώσης, η πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης, υπό τον όρο της καταβολής εύλογου τμήματος της αποζημίωσης που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 70% της κατά το οικείο σύστημα προσδιοριζόμενης αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, άλλως της εκτιμώμενης αποζημίωσης και της παροχής πλήρους εγγύησης υπέρ του δικαιούχου της αποζημίωσης».

Σημειώνεται ότι, κατ' άρθρο 7Α παρ. 1 εδ. β' του ν. 2882/2001 (Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων), οι απαλλοτριώσεις συμφώνως προς τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου «κηρύσσονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αυτή [πραγματοποίησης εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης]».

11. Επί του άρθρου 11

Α. Κατά την παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου, «Μετά την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης η διοίκηση, η οποία ειδοποιείται εγγράφως χωρίς καθυστέρηση με τον προσφορότερο τρόπο (ιδίως με κοινοποίηση επιδιδόμενη με όργανο της διοίκησης, τηλεγράφημα, τέλεξ, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή fax) από τη γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας υποχρεούται να αποστείλει στο Συμβούλιο της Επικρατείας με δημόσιο όργανο και απόδειξη παραλαβής, το φάκελο της υπόθεσης σε δέκα (10) ημέρες από τη σχετική ειδοποίηση, διαφορετικά η διαδικασία συνεχίζεται κανονικά και χωρίς την ύπαρξη του φακέλου».

Επισημαίνεται, ότι κατ' άρθρο 23 παρ. 1 και 2 του π.δ. 18/1989 (δικονομίας των ακυρωτικών διαφορών), η υποχρέωση της Διοίκησης να αποστείλει, εντός της τασσόμενης προθεσμίας, στον ορισμένο εισηγητή της υπόθεσης δικαστή του ΣΤΕ αφορά όχι μόνον τον φάκελο της υπόθεσης, αλλά και έκθε-

ση απόψεών της «για καθένα από τους προβαλλόμενους λόγους [ακυρώσεως της προσβαλλόμενης απαλλοτριωτικής πράξης] διευκρινίζοντας σαφώς και το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος».

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 24 του π.δ. 18/1989, «Η παράλειψη της έγκαιρης αποστολής προς το Συμβούλιο των στοιχείων και πληροφοριών που προβλέπονται από τα προηγούμενα άρθρα, καθώς και της έκθεσης, συνιστά ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμοδίων για την ενέργεια αυτή υπαλλήλων (...) κατά δε το άρθρο 33 του ως άνω π.δ., η συζήτηση στο ακροατήριο «γίνεται αποκλειστικά βάσει των δικογράφων και των εγγράφων που έχουν προσαχθεί προαποδεικτικώς. Το Συμβούλιο πάντως μπορεί κατά την κρίση του να διατάξει και κάθε συμπληρωματική απόδειξη και να υποχρεώσει οποιαδήποτε δημόσια αρχή να παράσχει έγγραφα ή πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση που δικάζεται». Έχει κριθεί (ΣτΕ 3487/2004, 2639/2009), υπό το φως των άρθρων 20 παρ. 1 περί δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας και 95 παρ. 1 α) του Συντάγματος περί γενικής αρμοδιότητας του ΣτΕ για την εκδίκαση αιτήσεων ακυρώσεως των εκτελεστών διοικητικών πράξεων, ότι «όταν η Διοίκηση δεν αποστέλλει στο Συμβούλιο της Επικρατείας τον φάκελο υποθέσεως, παρά την έκδοση σχετικής προδικαστικής αποφάσεως που την υποχρεώνει προς τούτο, η στάση της αυτή δεν έχει ως μόνη συνέπεια την δυνατότητα κινήσεως πειθαρχικής διώξεως κατά των υπευθύνων υπαλλήλων αλλ' επί πλέον επιτρέπει στο δικαστήριο να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας της πραγματικής βάσεως των ισχυρισμών του αιτούντος. Τούτο δε διότι άλλως η αδράνεια αυτή της Διοικήσεως θα οδηγούσε σε αδυναμία του Συμβουλίου της Επικρατείας να ασκήσει την ανήκουσα σ' αυτό κατά το Σύνταγμα αρμοδιότητα και να παράσχει στον διοικούμενο την έννομη προστασία που του εγγυάται το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος (βλ. ΣτΕ 2379/1987, 72/1993, 3180/1994, 4754/1995, 1506/1997, 2072/1997, 2242/2000 κ.ά.)».

Β. Κατά το εδ. β' της παρ. 3 του προς ψήφιση άρθρου, «η κλήτευση για εμφάνιση κατά τη συζήτηση [της αίτησης ακυρώσεως κατά της απαλλοτριωτικής πράξης] επιδίδεται επτά (7) ημέρες πριν από τη δικάσιμο». Σημειώνεται ότι η κατά τα ανωτέρω κοινοποίηση αφορά, συμφώνως προς τα άρθρα 21 παρ. 1 και 20 εδ. α' του π.δ. 18/1989, «αντίγραφο του δικογράφου του ενδίκου μέσου με μνεία της χρονολογίας κατάθεσης και αντίγραφο της πράξης», με την οποία ο Πρόεδρος του αρμοδίου Τμήματος του ΣτΕ «ορίζει εισηγητή ένα Σύμβουλο ή Πάρεδρο, καθώς και τη δικάσιμο».

Γ. Κατά την παρ. 4 του προτεινόμενου άρθρου, «Αίτηση αναστολής εκτέλεσης της απόφασης κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης εξετάζεται από την Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά απόλυτη προτεραιότητα, εφόσον αποσταλεί ο φάκελος. Η δικάσιμος για την αίτη-

ση αναστολής ορίζεται κατά την κατάθεση της αίτησης. Τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση επιδίδεται κλήση για εμφάνιση προς τη διάδικο αρχή, με επιμέλεια του αιτούντος. Η Διοίκηση ειδοποιείται αμέσως από τη γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας και υποχρεούται να αποστείλει αμέσως με δημόσιο όργανο και απόδειξη παραλαβής το σχετικό φάκελο στο γραμματέα του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την εξέταση της αίτησης αναστολής».

Επισημαίνεται ότι, κατ' άρθρο 52 παρ. 2 του π.δ. 18/1989, οι αποφάσεις της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ εκδίδονται, καταρχήν, «σε συμβούλιο», χωρίς δημόσια συζήτηση και, επομένως, χωρίς κλήση προς τη διάδικο αρχή να εμφανισθεί. Ατύπως, χωρίς να προβλέπεται από τις διατάξεις της δικονομίας των ακυρωτικών διαφορών, το Δικαστήριο μπορεί να ακούσει τους διαδίκους, εφόσον το ζητήσουν, κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα στις διοικητικές διαφορές ουσίας (άρθρο 204 παρ. 2 εδ. β' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας – ν. 2717/1999). Εξ άλλου, συζήτηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, μεταξύ των οποίων και η αναστολή εκτέλεσης διοικητικής πράξης, προβλέπεται στην ειδική περίπτωση των διαφορών που αναφύονται κατά το προηγούμενο της σύναψης δημόσιας σύμβασης στάδιο (άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 3886/2010).

12. Επί του άρθρου 15

Α. Για λόγους σαφήνειας, πρέπει, στο τέλος της παρ. 1.γ. του προτεινόμενου άρθρου, να προστεθεί η φράση «από την κατάθεσή του».

Β. Στην τελευταία περίοδο της παρ. 3 του παρόντος άρθρου γίνεται παραπομπή στην παρ. 1 του άρθρου 23 του Νοσχ, ενώ πρόκειται περί της παρ. 1 του άρθρου 22.

13. Επί του άρθρου 16

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. καθορίζεται «το ύψος του ποσού που οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές καταβάλουν στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (...) όσο και μεταγενέστερα, μετά την έγκριση της ένταξης της επενδυτικής πρότασης στη Διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων, για τις υπηρεσίες που παρέχονται από αυτή (Διαχειριστική Αμοιβή Προώθησης) (...). Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και το ποσό και το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής του άρθρου 15, παρ. 1 α. Το ποσό της Διαχειριστικής Αμοιβής Προώθησης και της εγγυητικής επιστολής υπολογίζεται βάσει του κόστους της επένδυσης σε ποσοστό 2%».

Για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης πρέπει να διευκρινισθεί εάν τα ποσά της Διαχειριστικής Αμοιβής Προώθησης και της εγγυητικής επιστολής μαζί θα ανέρχονται στο 2% του κόστους επένδυσης ή το πο-

σό καθεμίας θα ανέρχεται στο 2% του ως άνω κόστους.

14. Επί του άρθρου 19

Στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου γίνεται αναφορά στο άρθρο 6, ενώ πρόκειται περί του άρθρου 5 του Νοσχ. Επίσης, στην παρ. 6 άρθρου γίνεται αναφορά στο άρθρο 22 παρ. 1.γ., ενώ πρόκειται περί του άρθρου 21 παρ. 1.γ. του Νοσχ.

15. Επί του άρθρου 24 παρ. 1, 5, 6 και 8

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ορίζεται ότι «Για τον ορθολογικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών υποδοχής των Στρατηγικών Επενδύσεων, καθώς και των βοηθητικών και συνοδών έργων τους, μετά από απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., στην οποία, μεταξύ άλλων, εξετάζεται η αναγκαιότητα, ο τόπος και το χρονικό περιθώριο πραγματοποίησης της στρατηγικής επένδυσης, μπορεί να καταρτίζονται και να εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Τα Ειδικά Σχέδια Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Περιοχών Εγκατάστασης Στρατηγικών Επενδύσεων εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων περιφερειακών πλαισίων και, αν αυτά ελλείπουν, προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Έως την έγκριση των ανωτέρω πλαισίων, η έγκριση των Ειδικών Σχεδίων Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης γίνεται μετά από συνεκτίμηση των διαθέσιμων στοιχείων του ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού και ιδίως αυτών που απορρέουν από υφιστάμενες ή υπό εξέλιξη μελέτες χωροταξικού χαρακτήρα».

Παρατηρείται σχετικώς ότι δυνάμει του ν. 2742/1999 θεσπίσθηκαν, προκειμένου περί της πραγματοποίησης του χωροταξικού σχεδιασμού, α) το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ), που περιλαμβάνει τις βασικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές κατευθύνσεις για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου (άρθρο 6), β) τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τη χωρική διάρθρωση ορισμένων τομέων ή κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων εθνικής σημασίας ή δικτύων και την ανάπτυξη και την οργάνωση ορισμένων ειδικών περιοχών, ιδίως παράκτιων και νησιωτικών περιοχών, ορεινών και προβληματικών ζωνών, περιοχών οι οποίες υπάγονται σε διεθνείς ή ευρωπαϊκές συμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ή παρουσιάζουν περιβαλλοντικά, αναπτυξιακά και κοινωνικά προβλήματα (άρθρο 7) και γ) τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ), τα οποία καταρτίζονται για κάθε Περιφέρεια (άρθρο 8).

Εκ των σχετικών διατάξεων του ν. 2742/1999 (βλ. ιδίως άρθρα 8 παρ. 2, για την εναρμόνιση των ΠΠΧΣΑΑ με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ και των ΕΠΧΣΑΑ, 9 παρ. 3, για την τροποποίηση και αναθεώρηση των εγκεκριμένων ΠΠΧΣΑΑ προς την κατεύθυνση της εναρμόνισής τους προς το ΓΠΧΣΑΑ και τα ΕΠΧΣΑΑ) προκύπτει σχέση ιεραρχίας μεταξύ των ΠΠΧΣΑΑ και του ΓΠΧΣΑΑ και των ΕΠΧΣΑΑ (βλ. Δ. Μέλισσα., Προβληματισμοί για το Ειδικό Χωροταξικό των ΑΠΕ, 115 επ., σε Πρακτικά εσπερίδας «Ειδικό Χωροταξικό για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», επιμ. Δ. Μέλισσα, 2010. Βλ. και Απ. Παπατόλια, Η αναθεώρηση του περιφερειακού χωροταξικού σχεδιασμού στην Ελλάδα, Νόμος+Φύση, 2010). Η σημασία αυτής της σχέσης ιεράρχησης και εναρμόνισης αναδεικνύεται ιδίως σε περιπτώσεις τυχόν σύγκρουσης μεταξύ προβλέψεων ΠΠΧΣΑΑ και ΕΠΧΣΑΑ, επομένως πρέπει να μην αποκλείεται η εναρμόνιση των Ειδικών Σχεδίων Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Περιοχών Εγκατάστασης Στρατηγικών Επενδύσεων προς ΕΠΧΣΑΑ (βλ. και 9 παρ. 2, για την εναρμόνιση εγκεκριμένων ρυθμιστικών σχεδίων, γενικών πολεοδομικών σχεδίων, ζωνών οικιστικού ελέγχου, σχεδίων ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας ή άλλων σχεδίων χρήσεων γης προς το εγκεκριμένο ΓΠΧΣΑΑ και τα εγκεκριμένα ΕΠΧΣΑΑ και 9 παρ. 1, για την εναρμόνιση ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, σχεδίων ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας, Ζ.Ο.Ε., περιοχών του άρθρου 24 του ν. 1650/1986 ή άλλων σχεδίων χρήσεων γης, τα οποία θα εγκριθούν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 2752/1999, προς τα ΠΠΧΣΑΑ, και, αν αυτά ελλείπουν, προς τις επιλογές ή τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου ΓΠΧΣΑΑ και των εγκεκριμένων ΕΠΧΣΑΑ).

Περαιτέρω, στην παρ. 5 ορίζεται ότι «Οι ρυθμίσεις των προεδρικών διαταγμάτων της παρ. 3 [π.δ. με τα οποία εγκρίνονται τα Ειδικά Σχέδια Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης] κατισχύουν κάθε άλλης αντίθετης ή διαφορετικής ρύθμισης Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου, σχεδίων πόλεων ή πολεοδομικών μελετών και σχεδίων χρήσεων γης που αφορά τις περιοχές για τις οποίες καταρτίζονται και εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια κατά το άρθρο αυτό», ενώ με τις ρυθμίσεις της παρ. 6, ότι «Με τα προεδρικά διατάγματα των προηγούμενων παραγράφων μπορεί επίσης να τροποποιούνται εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια και πολεοδομικές μελέτες, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 3 του ν.δ. 17.7/16.8.1923 (ΦΕΚ 228 Α'), εφόσον η τροποποίηση καθίσταται αναγκαία για το σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των Στρατηγικών Επενδύσεων του παρόντος άρθρου. [...]». Ακόμη, δυνάμει της προτεινόμενης παρ. 8 «Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αφορά τον καθορισμό όρων και περιορισμών δόμησης σε εκτός σχεδίου περιοχές, δεν [θα] έχει εφαρμογή στις περιοχές που οριοθετούνται και σχεδιάζονται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου».

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις μπορούν να προκαλέσουν προβληματισμό ως

προς το εάν, από την εφαρμογή τους, δύνανται να επέρχονται τροποποιήσεις σε ρυθμίσεις με τις οποίες εξυπηρετείται η ορθολογική πολεοδομική ανάπτυξη των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών ή ακόμη και ρυθμίσεις, με τις οποίες, ενδεχομένως, προωθείται ή επιτυγχάνεται εναρμόνιση προς τις επιδιώξεις του ΓΠΧΣΑΑ και των ΕΠΧΣΑΑ, ως άνω. Στο μέτρο που η πολεοδομική ανάπτυξη δέον να γίνεται με κριτήριο την εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών όρων διαβίωσης των κατοίκων, οι τροποποιήσεις αυτές δεν θα έπρεπε να οδηγούν σε επιδείνωση των όρων διαβίωσης και υποβάθμιση του φυσικού ή του προβλεπόμενου από την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία οικιστικού περιβάλλοντος (βλ. ενδεικτικώς, ΣτΕ 3180, 3181/2009 και Δ. Μέλισσα, Οι χρήσεις γης, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και η Ζώνη Οικιστικού ελέγχου, ό.π.π, σελ. 82-90). Η κατίσχυση, περαιτέρω, των προαναφερθέντων π.δ. έναντι των εν λόγω ισχυόντων εργαλείων πολεοδομικού σχεδιασμού ή μέσων χωροταξικού σχεδιασμού θα μπορούσε να εγείρει προβληματισμό και ως προς τον γενικό τρόπο με τον οποίο προβλέπεται στις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Ειδικότερα, στο μέτρο που, με τις ρυθμίσεις των ΓΠΣ, επί παραδείγματι, συντονίζονται οι μορφές οικονομικής, κοινωνικής και αναπτυξιακής δράσης των τυχόν εμπλεκόμενων φορέων, προς αποφυγή πολυδιάσπασης κατά τον σχεδιασμό πολεοδομικής πολιτικής [βλ. Δ. Μέλισσα, ό.π.π. σελ. 177-178, και 95 επ., για αντίστοιχες ρυθμίσεις στην περίπτωση άλλων βασικών στρατηγικών στόχων της χώρας, ιδίως των Ολυμπιακών έργων, όπου όμως, είχε χωρήσει τροποποίηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ν. 1515/1985), ώστε τα έργα να εντάσσονται στις στρατηγικές επιλογές χωροταξικής και οικιστικής οργάνωσης του Μητροπολιτικού Συγκροτήματος της Αθήνας (βλ. ν. 2730/1999)]. Εξ άλλου, με τις Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), επιδιώκεται ο έλεγχος της εκτός πολεοδομικού σχεδιασμού δόμησης ή άλλων εργασιών και δραστηριοτήτων «με σκοπό την αποτροπή πραγματικών καταστάσεων που θα επέφεραν δυσχέρειες στον ορθολογικό χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό, τον οποίο αξιώνει το άρθρο 24 παρ. 2 του Συντάγματος» (ΣτΕ 3572/2003. Ενδεικτικώς, βλ. και ΣτΕ 3179/2009, με την οποία χαρακτηρίζονται ως μέτρο χωροταξικού σχεδιασμού, ανεκτό στο πλαίσιο της, απορρέουσας από το άρθρο 24 του Συντάγματος, επιταγής περί ορθολογικής χωροταξίας. Αναλυτικώς, σε Δ. Μέλισσα, ό.π.π., 259 επ.). Σημειώνεται, τέλος, και το ειδικό καθεστώς προστασίας ορισμένων περιοχών, όπως είναι τα ευπαθή οικοσυστήματα (όρη, δάση, ακτές), οι παράκτιες περιοχές, τα θαλάσσια οικοσυστήματα, τα μικρά νησιά και οι παραδοσιακοί οικισμοί σε μικρά νησιά (βλ. αναλυτικώς, Κ. Μενουδάκο, Ο χωροταξικός σχεδιασμός στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, Νόμος+Φύση, 2008).

16. Επί του άρθρου 24 παρ. 3.

Στην τελευταία περίοδο της προτεινόμενης διάταξης γίνεται αναφορά στις διατάξεις της παρ. 3δ και της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, ενώ πρόκειται περί των διατάξεων της παρ. 1.δ και της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986.

17. Επί του άρθρου 24 παρ. 4.β.

Στην τελευταία περίοδο της προτεινόμενης διάταξης γίνεται παραπομπή στις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 23, ενώ η παραπομπή αφορά τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 22 του Νοχ.

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2010

Οι εισηγητές
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος
Ευρωπαϊκών Μελετών
Δημήτρης Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών